

Ceļošana Eiropas Savienībā

Publicēts: 31.10.2022.

Atjaunināts: 16.05.2023.

Ceļojot Eiropas Savienības ietvaros, Jums jāņem vērā, ka normatīvajos aktos ir noteiktas atsevišķas preču grupas, kurām ir noteikti pārvietošanas un ievadamo apjomu ierobežojumi.

Ievedot akcīzes preces, kas iegādātas brīvā apgrozījumā citā Eiropas Savienības dalībvalstī savam patēriņam un par kurām ir samaksāti visi nodokļi attiecīgajā dalībvalstī, tiek noteikti šādi apjoma ierobežojumi:

Tabakas izstrādājumiem:

800 cigaretes;

400 cigarillas (cigāri, kas katrs sver ne vairāk par 3 gramiem);

200 cigārus;

1 kilogramu smēķējamās tabakas

1 kilogramu karsējamās tabakas

Alkoholiskajiem dzērieniem:

110 litri alus;

90 litri vīna (t.sk. ne vairāk par 60 litriem dzirkstošā vīna) vai pārējo raudzēto dzērienu;

20 litri starpproduktu (vidēji stiprie dzērieni);

10 litri pārējo alkoholisko dzērienu (stiprie dzērieni).

Kafijai - 10 kilogrami.

Bezalkoholiskiem dzērieniem - 110 litri.

Degvielai - daudzums, kas atrodas Latvijā iebraucoša transportlīdzekļa un motocikla standarta degvielas tvertnē, kā arī pārnēsājamā degvielas tvertnē, kuras tilpums nepārsniedz 10 litrus.

Elektroniskajās cigaretēs izmantojamiem šķidrumiem - ar kopējo nikotīna koncentrāciju 800 miligramu nikotīna vai ne vairāk kā 800 mililitru elektroniskajā cigaretē izmantojamā šķidrums.

Ja Jūs Latvijā ievadat pieļaujamā apjomā preces, par kurām nodokļi jau ir samaksāti kādā citā ES dalībvalstī, Jums par tām nav jāmaksā vēlreiz. Nodokļu vai nodevu samaksu apliecina, piemēram, pirkuma čeki, maksājumu kvītis u.c. Minētās preces noteiktā apjomā, nemaksājot nodokļus, Jūs drīkstat ievest tikai personīgai lietošanai - personīgajam patēriņam vai dāvanām.

Ja esat jaunāks par 18 gadiem, uz Jums neattiecas tabakas un alkoholisko dzērienu ieviešanas atvieglojumi

No 2019. gada 1.jūlija Valsts ieņēmumu dienests (VID) saskaņā ar [Likumu "Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas"](#) , kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 23. oktobra [Regula \(ES\) 2018/1672](#) "par Savienības teritorijā ievestās skaidras naudas vai no tās izvestās skaidras naudas kontroli un par Regulas (EK) Nr. 1889/2005 atcelšanu" kontrolē skaidras naudas plūsmu gan uz ES ārējās robežas, gan arī uz ES iekšējās robežas t.sk. uz Latvijas robežas ar Lietuvu un Igauniju. Skaidras naudas kontroles mērķis ir nepieļaut nedeklarētas vai noziedzīgi iegūtas skaidras naudas pārvietošanu, tādējādi novēršot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma un proliferācijas finansēšanu (masveida iznīcināšanas ieroču izgatavošanas, glabāšanas, pārvietošanas, lietošanas vai izplatīšanas) finansēšanu. Kompetentā iestāde, kas kontrolē skaidras naudas pārvietošanu pāri ES iekšējām robežām, t.i. uz Latvijas robežas ar Lietuvu un Igauniju, ir Valsts ieņēmumu dienests – Nodokļu un muitas policijas pārvaldes un Muitas pārvaldes amatpersonas.

Rakstveida deklarācija pēc VID amatpersonas pieprasījuma jāiesniedz tikai tām personām, kuras šķērsojot ES iekšējo robežu ievēd vai izved 10 000 eiro skaidrā naudā vai līdzvērtīgu summu citās valūtās, ko veido viens vai vairāki no šādiem finanšu instrumentiem:

banknotes un monētas, kas ir laistas apgrozībā un ir likumīgs maksāšanas līdzeklis;

valūta, kas vairs nav vispārējā apgrozībā, bet kuru joprojām var apmainīt finanšu iestādē vai centrālajā bankā pret banknotēm un monētām, kuras ir apgrozībā kā maiņas līdzeklis;

neaizpildīti čeki, ceļojuma čeki, vekselji vai maksājuma uzdevumi;

zelta monētas, kas satur vismaz 90 % zelta;

zelts gabalos, piemēram, stieņi, tīrradņi vai aglomerāti, kas satur vismaz 99,5 % zelta.

Likums neparedz pārbaudīt katru iedzīvotāju, kurš šķērso Latvijas – Lietuvas vai Latvijas – Igaunijas robežu.

Likums paredz, ka, arī uz Latvijas valsts iekšējās robežas konstatējot nepavadītu skaidru naudu, ko sūta pa pastu, kravas sūtījumos vai ar kurjerpastu un kuras vērtība ir 10 000 eiro vai lielāka, kompetentā iestāde ir tiesīga pieprasīt iesniegt skaidras naudas informācijas atklāšanas deklarāciju. Pēc VID amatpersonas pieprasījuma šī deklarācija 30 dienu laikā VID ir jāiesniedz saņēmējam, nosūtītājam vai to ieceltam pārstāvim.

Kas ir skaidra nauda?

banknotes un monētas, kas ir laistas apgrozībā un ir likumīgs maksāšanas līdzeklis;

valūta, kas vairs nav vispārējā apgrozībā, bet kuru joprojām var apmainīt finanšu iestādē vai centrālajā bankā pret banknotēm un monētām, kuras ir apgrozībā kā maiņas līdzeklis;

neaizpildīti čeki, ceļojuma čeki, vekselji vai maksājuma uzdevumi;

zelta monētas, kas satur vismaz 90 % zelta;

zelts gabalos, piemēram, stieņi, tīrradņi vai aglomerāti, kas satur vismaz 99,5 % zelta.

Kā deklarēt?

Fiziskai personai skaidras naudas deklarāciju, ja pārvadā 10 000 eiro skaidrā naudā vai līdzvērtīgu summu citās valūtās, pēc VID amatpersonas pieprasījuma jāaizpilda šķērsojot ES iekšējās robežas (piemēram ieceļojot Latvijā no Lietuvas Republikas vai Igaunijas Republikas, kā arī izlidojot vai ielidojot no ES dalībvalstīm).

Pēc amatpersonas pieprasījuma aizpilda tās izsniegtu deklarāciju papīra formātā, sniedzot tajā ziņas par:

deklarētāju;

skaidras naudas īpašnieku (ja deklarētājs pārvadā citas personas īpašumā esošu skaidru naudu);

paredzēto skaidras naudas saņēmēju;

skaidras naudas veidu un summu;

skaidras naudas izcelsmi;

skaidras naudas izlietošanas mērķi;

maršrutu (valsti, no kuras izceļo, un galamērķa valsti);

transporta veidu;

robežas šķērsošanas vietu, deklarācijā sniegto ziņu patiesumu apliecinot ar savu parakstu.

Skaidras naudas deklarācijas un skaidras naudas informācijas atklāšanas deklarācijasveidlapas ir pieejamas latviešu un angļu valodā.

 [Skaidras naudas deklarācija – Latviešu valoda](#)

 [Skaidras naudas deklarācijas papildu lapa – Latviešu valoda](#)

 [Skaidras naudas informācijas atklāšanas veidlapa – Latviešu valoda](#)

 [Skaidras naudas informācijas atklāšanas veidlapas papildu lapa – Latviešu valoda](#)

 [Skaidras naudas deklarācija – Angļu valoda \(ENG\)](#)

 [Skaidras naudas deklarācijas papildu lapa – Angļu valoda \(ENG\)](#)

 [Skaidras naudas informācijas atklāšanas veidlapa – Angļu valoda \(ENG\)](#)

 [Skaidras naudas informācijas atklāšanas veidlapas papildu lapa – Angļu valoda \(ENG\)](#)

Kāda ir atbildība par skaidras naudas nedeklarēšanu?

Fiziskai personai pēc amatpersonas uzaicinājuma ir pienākums uzrādīt deklarēto skaidru naudu un piedalīties deklarētās skaidrās naudas kontrolē.

Pienākums deklarēt nav izpildīts, ja sniegtā informācija ir nepareiza vai nepilnīga, vai skaidras naudas informācijas atklāšanas deklarācija nav iesniegta noteiktajā termiņā vai tajā sniegtā informācija ir nepatiesa vai nepilnīga, vai skaidra nauda nav darīta pieejama kontrolei.

Administratīvā atbildība ir paredzēta par skaidras naudas nedeklarēšanu no 10 000 eiro līdz piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteiktās minimālās mēnešalgu kopsummas. Lai soda apmēru padarītu maksimāli taisnīgu un soda piemērošanu atbilstošu Administratīvās atbildības likumam, ar likumu Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas ir noteikta sankcija diapazonā līdz 20 procentiem no nedeklarētās summas (arī nepavadītas skaidras naudas gadījumā), līdzšinēji fiksēto 20 procentu apmēra vietā.

Par skaidras naudas nedeklarēšanu lielos apmēros (sākot no piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu) ir paredzēta kriminālatbildība. Saskaņā ar Krimināllikuma 195.2 panta 2.1 daļu par liela apmēra

skaidras naudas, ko, šķērsojot valsts ārējo robežu, iaved Latvijas Republikā vai izved no tās, nedeklarēšanu vai nepatiesu deklarēšanu — soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu. Par šādu noziedzīgo nodarījumu, ja to izdarījusi organizēta grupa, — soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

ES teritorijas, uz kurām attiecas citi personiskajā bagāžā pārvietojamo preču ierobežojumi

Normatīvajos aktos ir noteiktas atsevišķas ES teritorijas, uz kurām ir attiecināmi citi ierobežojumi akcīzes preču pārvietošanai personiskajā bagāžā:

Ālandu salas;

Normandijas salas;

Vācijas Federatīvajā Republikā - Helgolandes sala, Bizingenas teritorija;

Itālijas Republikā - Livinjo, Kampjoni d'Italia un Lugāno ezera Itālijas teritoriālie ūdeņi;

Spānijas Karalistē - Seūtu, Melilju un Kanāriju salas;

Francijas Republikā - Francijas Republikas aizjūras departamenti.

(!) Ceļojot uz vai no iepriekš minētajām teritorijām, jāņem vērā akcīzes preču pārvietošanas ierobežojumi, kas piemērojami, ceļojot ārpus ES robežām.

Kāds sods var tikt piemērots, pārkāpjot noteiktos ierobežojumus?

Saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 23.panta septīto daļu fiziskā persona vai juridiskā persona, kas Latvijas Republikā no citas Eiropas Savienības dalībvalsts iaved vai saņem akcīzes preces, kuras jau laistas brīvā apgrozībā citā dalībvalstī, aprēķināto akcīzes nodokli samaksā valsts budžetā ne vēlāk kā nākamo piecu darbdienu laikā pēc akcīzes preču ieviešanas vai saņemšanas Latvijas Republikā vai pirms attiecīgo akcīzes preču nosūtīšanas no citas dalībvalsts, izņemot šā likuma 21.panta trešajā daļā minēto gadījumu (tas ir, kad fiziskā persona akcīzes preces iaved savam patēriņam). Atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 1.apriļa noteikumu Nr.227 "Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo akcīzes preces, kuras fiziskā persona iaved savam patēriņam Latvijas Republikā no citām Eiropas Savienības dalībvalstīm" 5.punktam par akcīzes precēm, kuras neatbrīvo no akcīzes nodokļa saskaņā ar šo noteikumu 4.punktu, t.i., ja akcīzes preces tiek ievestas komerciālām vajadzībām vai ja dokumenti vai citas pazīmes liecina, ka tās paredzētas komercdarbībai, akcīzes nodokli atbilstoši likumam "Par akcīzes nodokli" maksā attiecīgo preču valdītājs.

Saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 35.pantu par akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpumiem fiziskajai personai piemēro brīdinājumu vai naudas sodu līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām (tas ir, līdz 700 eiro).

Kādi normatīvie akti nosaka pārvietojamo preču ierobežojumus?

2004.gada 1.apriļa MK noteikumi Nr.227 "[Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo akcīzes preces, kuras fiziskā persona iaved savam patēriņam Latvijas Republikā no citām Eiropas Savienības dalībvalstīm.](#)"

Lolojumdzīvnieka pārvietošana uzskatāma par nekomerciālu, ja:

tas ir kopā ar īpašnieku vai personu, kura īpašnieka vārdā ir atbildīga par lolojumdzīvnieku tā pārvietošanas laikā;
to nepārvieto ar mērķi pārdot vai nodot citam īpašniekam.

Nekomerciāli arī starp ES dalībvalstīm atļauts pārvietot līdz pieciem lolojumdzīvniekiem (suņiem, kaķiem, seskiem), izņemot, ja pārvietošanas mērķis ir piedalīties sacensībās, izstādēs, sporta pasākumos ar nosacījumu, ka:

lolojumdzīvnieki ir vecāki par sešiem mēnešiem;

īpašnieks vai pilnvarotā persona var uzrādīt rakstisku pierādījumu tam, ka lolojumdzīvnieki ir reģistrēti, lai apmeklētu iepriekšminētos pasākumus vai biedrībā, kura organizē šādus pasākumus.

(!) Jāatceras, ja pavadiet lolojumdzīvnieku, kuram neesat īpašnieks, ir nepieciešama īpašnieka izdota rakstiska pilnvara!

Kas nepieciešams, lai varētu pārvietot lolojumdzīvniekus?

Identifikācija – zemādas mikroskāms (tetovējums pieļaujams tikai tad, ja tas veikts līdz 2011.gada 3.jūlijam).

 [Eiropas Savienības lolojumdzīvnieka pase](#)

Ar 2014.gada 29.decembri ir noteikts jauns ES lolojumdzīvnieka pases paraugs. Ja Jūsu sunim, kaķim vai seskam jau ir Eiropas Savienības parauga pase, kas izsniegta pirms 2014.gada 29.decembra, jums nav jāiegūst jaunā parauga pase. Pase ir derīga līdz dzīvnieka dzīves beigām vai līdz tajā nav vietas ierakstiem par veiktajām vakcinācijām u.c. veterinārajām apstrādēm.

Derīga vakcinācija pret trakumsērgu (ar attiecīgu ierakstu pasē).

(!) Ievērībai

Lolojumdzīvnieku nekomerciālas ieviešanas nosacījumu kontroli uz ārējās robežas veic muitas amatpersonas. Muitas amatpersonas katram dzīvniekam nodrošina identitātes un dokumentu kontroli.

Ar 2014.gada 29.decembri stājās spēkā jauns normatīvais regulējums lolojumdzīvnieku (piemēram, suņu, kaķu, sesku) pārvietošanai Eiropas Savienībā un ieviešanai no trešajām valstīm (*Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 12.jūnija Regula (ES) Nr.576/2013 par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu un par Regulas (EK) Nr.998/2003 atcelšanu un Komisijas 2013.gada 28.jūnija Īstenošanas Regula (ES) Nr.577/2013 par identifikācijas dokumentu paraugiem suņu, kaķu un mājas sesku nekomerciālai pārvietošanai, teritoriju un trešo valstu saraksta izveidošanu un par deklarāciju formas, izkārtojuma un valodas prasībām atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr.576/2013 paredzētajiem konkrētiem nosacījumiem*).

Papildus prasība suņiem pirms izceļošanas uz Īriju, Lielbritāniju, Somiju, Maltu ir attārpošana pret *Echinococcus multilocularis* lentiņiem (tā jāveic ne mazāk kā 24 stundas un ne vairāk kā 120 stundas pirms iebraukšanas iepriekšminētajās valstīs (attārpošanu veic veterinārajā klīnikā veterinārārsts un atzīmē pasē)).

Eiropas Savienības dalībvalstis uz savu teritoriju var noteikt atkāpi atļaut/aizliegt nekomerciāli pārvietot no citas dalībvalsts vai no trešās valsts/teritorijas suņus, kaķus un seskus, kuri ir jaunāki par 12 nedēļām, tādēļ, plānojot ceļojumu ar savu

sunī, kaķi vai sesku, ir jānoskaidro, vai konkrētā Eiropas Savienības dalībvalsts šo atkāpi piemēro. Informāciju par ES dalībvalstu prasībām dzīvnieku nekomerciālai pārvietošanai var atrast oficiālajā [Eiropas Komisijas mājas lapā](#).

Latvijā no 2014.gada 29.decembra vairs nav atļauts ievest pret trakumsērgu neaizsargātus dzīvniekus, t.sk., suņus, kaķus un seskus, kas ir jaunāki par 12 nedēļām.

Vienmēr noskaidrojiet, kādi ir aktuālie nosacījumi, vērsoties Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālajās struktūrvienībās vai izpētot informāciju attiecīgās dalībvalsts veterinārā dienesta mājas lapā!

Papildus informāciju par prasībām lolojumdzīvnieku pārvietošanai var iegūt [Pārtikas un veterinārā dienesta sadaļā](#) Zemkopības ministrijas mājas lapā, apakšsadaļā „[Ceļošana ar dzīvnieku](#)”.

<https://www.vid.gov.lv/lv/celosana-eiropas-savieniba>